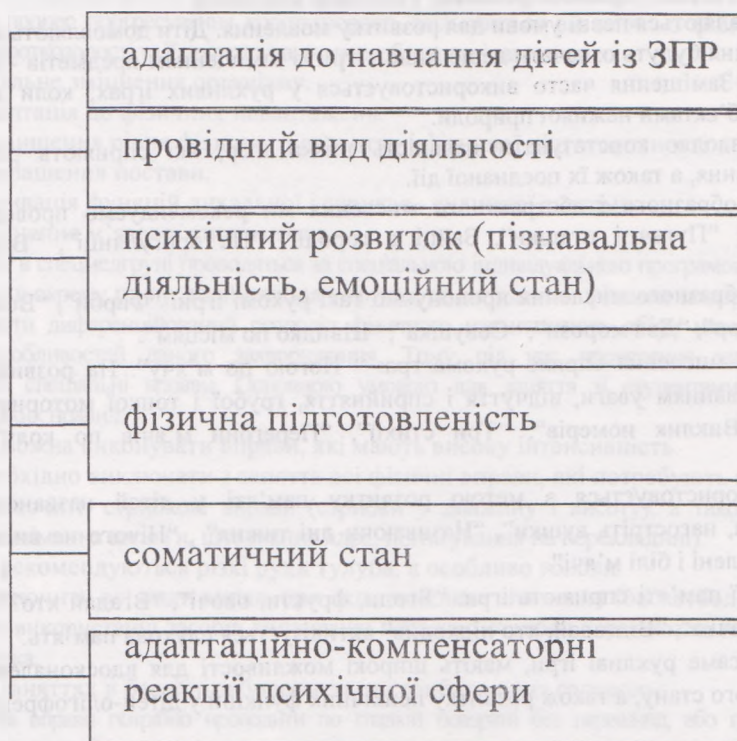

компонент психологічної адаптації, тісно пов'язана із соматичним станом і психічним розвитком дітей із ЗПР. Разом з тим, як доводять наші спостереження, фізична активність різко зростає при проведенні занять у формі гри, що відповідає провідному виду діяльності дітей при названому виді відхилень у їх психічному розвитку.

На нашу думку, базальними у даному механізмі є адаптаційно-компенсаторні реакції, які визначають соматичний стан і психофізичний розвиток. А їх загальний рівень впливає на тривалість провідного виду діяльності у перехідний період, а також домінування його складових.

Механізм психологічної адаптації дітей до навчання у дошкільному і молодшому шкільному віці являє собою сукупність різних компонентів, які взаємопов'язані між собою і мають певний алгоритм дії (мал.1).

Мал. 1. Алгоритм дії механізму психологічної адаптації дітей із затримкою психічного розвитку

The autor shows the significance of physical training in in backward children pychological adaptation mechanism of education.

РУХОМІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПСИХІЧНИХ ФУНКЦІЙ У ДІТЕЙ- ОЛІГОФРЕНІВ

ТЕТЯНА ФЕДОРОВА

*Південноукраїнський державний педагогічний університет
ім. К.Д.Ушинського*

Рухливі ігри здавна захоплюють дітей своєю природністю, життєвістю, емоційністю і можливістю фантазії.

Рухливі ігри - це ігри, зміст яких складають різні види бігу, стрибків, метання та інших рухів. Особлива цінність рухливих ігор полягає у можливості одночасного їх впливу на моторну і психічну сферу особистості.

Застосування рухливих ігор сприяє підвищенню рівня сформованості таких психічних функцій у дітей-олігофренів як мислення, пам'ять, увага, праксис.

Розвиток уваги у дітей-олігофренів відіграє важливу роль у формуванні їх пізнавальної, емоційно-вольової та особистісної сфери. Формування уваги тісно пов'язане з розвитком особистості.

Функція уваги в цілому розвивається в умовах діяльності, в тому числі й м'язової. Ось чому предмет фізичної культури має широкі можливості розвитку уваги у дітей-олігофренів. Це стає можливим при виконанні дітьми цілеспрямованих фізичних вправ та ігор.

Увага характеризується такими властивостями, як концентрація, стійкість, переключення, розподіл, обсяг. Переважаючому розвитку концентрації і стійкості уваги сприяють такі рухливі ігри, як “Швидко крокуй”, “Визнач час”, “Виклик гравців”, “Група, струнко!”, ігри з мотузкою, “Тік -так - тук”, “Вода, земля, повітря”, “Істинне - неістинне”, “Сигнал”.

Для розвитку розподілу та переключення уваги ми пропонуємо наступні рухливі ігри: “Коники - спортсмени”, “Ніс - вухо - ніс”, “Яструб”, “Веселі трійки”, “Ягоди, фрукти, овочі”, “Два табори”, “Вовк і кози”, “Як хто рухається”, “Живе коло”.

Такі ігри, як “Зоря”, “Вовк у прірві”, “Всі до своїх прапорців”, “Подзьобають пшеницю кури” - сприяють розвитку всіх властивостей уваги.

Ігри “Гуси-лебеді”, “У ведмедя у гаю”, “Шишки, жолуді, горіхи”, “Горобці - ворони” окрім уваги, яка є домінуючою при виконанні цих вправ, сприяють розвитку уявлення, мислення.

Під час ігор у дітей з’являються певні умови для розвитку мислення. Діти домовляються між собою, що один предмет чи його позначення будуть означати дещо інше. Ігри із заміщенням предметів - добрий засіб для розвитку дитячого мислення. Заміщення часто використовується у рухливих іграх, коли діти виступають носіями тваринного світу або об’єктами неживої природи.

Аналіз літератури дозволяє констатувати наявність низки ігор, які сприяють розвитку наочно-образного і абстрактного мислення, а також їх поєднаній дії.

Для розвитку наочно-образного і абстрактного мислення ми рекомендуємо проведення з дітьми-олігофренами наступних ігор: “Пугач і пташки”, “Зайці в городі”, “На прогулянці”, “Виставка картин”, “Зоопарк”.

Для розвитку наочно-образного мислення пропонуємо такі рухомі ігри: “Фарби”, “Вовк”, “Блукаючий м’яч”, “Космонавти”, “Світлофор”, “Два морози”, “Совушка”, “Швидко по місяцям”.

Розвитку абстрактного мислення сприяє рухома гра: “Ногою по м’ячу”. На розвиток мисленневих процесів у поєднанні з формуванням уваги, відчуття і сприйняття, грубої і тонкої моторики націлені ігри: “Орієнтування за слухом”, “Виклик номерів”, “Три стихії”, “Перегони м’ячів по колу”, “Поєдинок з ракетками”.

Ігрова діяльність використовується з метою розвитку пам’яті у дітей названого контингенту. Пропонуємо такі ігри: “Звірята, нагостріть вушки”, “Називаючи дні тижня”, “Нічого не видно”, “Не плутай сигнали”, “Живий ланцюг”, “Зелені і білі м’ячі”.

Розвитку довготривалої пам’яті сприяють ігри: “Ягоди, фрукти, овочі”, “Вгадай хто?”. У процесі ігор “Впізнай по голосу”, “Подояночка”, “Відгадай, хто підходив” активізується слухова пам’ять.

Фізичне виховання, а саме рухливі ігри, мають широкі можливості для вдосконалення будови тіла, рухових здібностей і функційного стану, а також розвитку психічних функцій у дітей-олігофренів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Демчишин А.А., Мухин В.Н., Мозола Р.С. Спортивные и подвижные игры в физическом воспитании детей и подростков. - К.: Здоровье, 1989.
2. Добринін М.Ф. Увага та пам’ять. - МОСКВА: Знання, 1958.- 32с.
3. Стадненко Н.М. Особенности мышления учащихся вспомогательной школы.-К.: Радянська школа, 1980.- 144с.
4. Цьось А.В. Українські народні ігри та забави. - Луцьк: Наддністров’я, 1994.-96 с.
5. Яковлев В.Т., Ратников В.П. Подвижные игры. Учебное пособие для студентов фак-та физического воспитания пед. институтов. -МОСКВА: Просвещение, 1977.- 143 с.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ МІОПІЇ ЗІ СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП

РОМАН ШОЛОГОН, ПЕТРО ІВАЩЕНКО

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Короткозорість, міопія (від грецького “МІО” – жмуритись і “ОПСІС” – погляд, зір) є одним із недоліків рефракції ока, в результаті якого особи, що мають цю хворобу, погано бачать віддалені предмети. Короткозорі зазвичай тримають предмет, який розглядають, близько до очей. Короткозорість – одне з найбільш розповсюджених порушень зору серед студентів. Розрізняють три ступені короткозорості: слабка (3,0 діоптрій); середня (від 3,5 до 6,0 діоптрій); висока (від 6,0 і більше).

Встановлено, що однією з причин короткозорості є послаблення циліарних м’язів ока. Цей недолік можна виправити з допомогою спеціально розробленого комплексу фізичних вправ, які впливають на змінення м’язів ока. У результаті прогресування короткозорості часто зупиняється, або сповільнюється. Однак, надмірне фізичне навантаження може і негативно вплинути на здоров’я студентів. Тому необхідно з особливою увагою організувати заняття з фізичного виховання зі